

Obrestna mera za vloge je bila 5, proti odpo-
vedi 6 in pol%. Obrestna mera za posojila 8
do 10%. Upravni odbor je imel v minulem le-
tu 5 sej, ravnateljstvo pa 45. Revizijo zavoda
je izvršil od 8. do 12. februarja t. l. g. Vlado
Pušenjak in našel vso poslovanje v vzornem
redu. Bilanco je pregledal in odobril pregledni
odbor mestnega načelstva. Najvažnejši
sklep v minulem letu je bil, da Mestna hra-
nilnica pomore mestni občini pri zidavi nove
osnovne šole za magdalensko predmestje z
zneskom 4 milijonov Din in tako razbremeni
davkoplačevalce mesta Maribora. Upravni od-
bor je izrekel toplo zahvalo predsedniku ravnateljstva msgr. dr. Anton Jerovšku za vso
skrb in brigo, ki ima za zavod ter je pohval-
no omenil delo svojega uradništva. Našemu
zavodu želimo tudi v tem poslovnem letu lep
napredek!

*

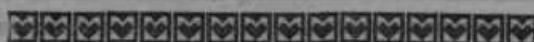
Vinska razstava v Ptuj.

Na zadnji seji glavnega odbora Vinarskega
društva v Mariboru je bilo sklenjeno, da pri-
redi društvo ob priliki prihodnjega obč. zbora
v Ptuj vinsko razstavo, združeno z vinskim
sejmom.

Načelstvo Vinarskega društva je v sporazu-
mu z Vinarsko podružnico v Ptuj sklenilo
sledede:

1. VI. redni letni občni zbor Vinarskega
društva za Dravsko banovino v Mariboru bo
v dvorani Narodnega doma v Ptuj v soboto
dne 7. maja 1932, ob 18. uri.
2. Dne 8. maja 1932, ob 8. uri, vprizori Vi-
narsko društvo IV. vinarski kongres v Ptuj
istotam.
3. Po kongresu dne 8. maja 1932 ob 11. uri
bo v dvorani Društvenega doma v Ptuj otvo-
ritév II. Banovinske vinske razstave z vin-
skim sejmom, ki bo trajala od 8. do 10. ma-
ja 1932.
4. V tem času bodo poučni izleti v bližnjo
in daljnjo okolico Ptuja, predvsem v Haloze.
Pogoji za razstavljalce na vinski razstavi
in sejmu so sledeči:

1. Na razstavo so pripuščeni vsi proizvodi
vinske trte iz Dravske banovine (namizno vi-
no, vino v steklenicah, peneče, dezertno ter

Velikonočni dar.

Vsak želi letos dati dobro ali poceni
velikonočno darilo. Kaj bi bilo najbolj
prikladno?

Za gospodarje »Kmetijski koledar«, za
gospodinje »Gospodinjski koledar« —
vsak stane s poštnino vred 10 Din.

Pišite po nje, dokler je še kaj zaloge,
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

medicinalno vino, vinski destilat (konjak),
tropinovka, droženka itd.) ter stroji in orodje
vinarstva in kletarske tehnike, kakor tudi
sredstva za pokončevanje trtnih škodljivcev,
umetna gnojila in sodarski izdelki.

2. Vina za razstavo itd. je prijaviti zanes-
ljivo do dne 1. aprila 1932 po točno izpolnjeni
oficijelni prijavi sreskemu kmetijskemu refe-
rentu v Ptuj.

3. Za razstavo prijavljena vina odpošlje ali
osebno odda vsak razstavljalac franko do dne
1. maja 1932 na naslov: Sreski kmetijski re-
ferent v Ptuj.

4. Od vsake sorte vina je odposlati 5 stekle-
nic po 7/10 l, belo vino v renških, rdeče vino
pa v bordo-steklenicah. Destilate je poslati
po 2 steklenici.

5. Kdor nima takih steklenic, naj pošlje vi-
no od vsake sorte v 3 slatinščakah po 3/4 l.

6. Vino, namenjeno za razstavo in sejem,
mora biti čisto, brez napak. Uporabijo naj se
novi zamaški.

7. Vsebinska vsake steklenice mora biti za-
znamovana na etiketi. Te so razstavljalcem
pri sreskem kmetijskem referentu v Ptuj
brezplačno na razpolago.

8. Udeležba na razstavi in sejmu je brez-
plačna, prazne steklenice se razstavljalcem
vrnejo.

9. Za razstavljalce strojev, prodja, raznih
tehničnih pripomočkov, umetnih gnojil in za
razstavljalce vina v lastnih paviljonih velja-
jo posebne določbe.

V vinski kupčiji je velik zastoj. Kleti so
polne, kupcev ni. Vinsko razstavo, združeno
z vinskim sejmom, prirejamo, da vinsko tr-
govino in konzum vina poživimo. Iz teh raz-
logov vabimo vinogradnike in vinske trgo-
vce, kakor tudi izdelovalce strojev, orodja,
umetnih gnojil in drugih sredstev, ki jih ra-
bi vinogradnik in kletar, da sodelujejo na
II. Banovinski vinski razstavi in na vinskem
sejmu v Ptuj s svojimi proizvodi.

Vsa pojasnila daje Vinarsko društvo v Ma-
riboru in sreski kmetijski referent v Ptuj.

*

Vinska razstava v Ljuto- meru.

Ljutomer 9. III. 1932.

Prireditve so je dobro obnesla. Razstavljal-
cev je bilo mnogo, interes vinogradnikov ve-
lik in tudi kupcev ni manjkalo. Prišli so do-
mači in inozemci, celo iz nemškega dela Ko-
roške so bili trije. Zanimanje za naša dobra
in posebno prvovrstna vina lanskega letnika
je bilo veliko, sklenile so se nove zveze, ka-
terim bodo sledile kupčije, kolikor se že niso
sklenile na licu mesta.

Glasom kataloga je bilo razstavljenih 288
vinskih vzorcev, razpoložljiva množina pa je
znašala 8573 hl raznih letnikov, kar kaže, da
je že precej vina razprodanega. Cene so se
gibale med 3.50 do 10 Din za liter.

Iz ljutomersko-ormoškega vinarskega oko-
liša je bilo na razpolago 5070 hl, med temi
4004 hl letnika 1931, 189 hl letnika 1930, 483 hl
letnika 1929, 313 hl letnika 1928. Največ je bi-
lo mešanega blaga letnika 1931, šipona istega
letnika 951 hl, rizlinga 631 hl, muškatanega sil-
vanca 238 hl in belega burgundca 203 hl. Let-
niki 1930 in 1928 so bili zastopani s 189 hl in
313 hl, dočim je bilo letnika 1929 še 483 hl.

Gornje-radgonski vinarski okoliš je razpo-
lagal z 1680 hl, med temi 1400 hl letnika 1931
in samo še 280 hl letnika 1930, dočim drugih
starejših letnikov ni bilo na razstavi, kar je
vsekakor dobro znamenje.

Štrigovski vinarski okoliš je razstavil 1814
hl, med temi 1427 hl letnika 1931, dočim so
starejši letniki bili že zelo redki in nad polo-

Kit iz predpotopne dobe.

Na daljnem severu
Sibirije, na polotoku
Jamalu, so odkrili Sa-
mojedi že pred dvema
letoma pod večnim
snegom in ledom or-
jaškega predpotopne-
ga kita. Žival je bila
tako dobro konservi-
rana pod 2 m debelo
leđeno plastjo, da so
Samojedi ves čas iz
nje krili svojo potre-
bo po vabi za lov na
lisice. - Pred kratkim
je odkrila žival neka
ruska ekspedicija za
severno Sibirijo, ozir.
nje član, zdravnik dr.
Šubinski. Izrekal je iz
nje nekoliko kosov ko-
že in masti ter jih po-
slal v preiskavo labo-
ratoriju moskovskega
geološkega vrta. In

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih
in hrvatskih pradedov.

VIII. POGLAVJE.

Zmagovalci nad kmečko vojsko pri Št. Petru
so odgnali s seboj le ujetnike, mrliče so pustili
kar nepokopane, mudilo se jim je na Hrvaško,
kjer jih je še čakal trd oreh upora pod povelj-
stvom Gubca.

Bojno polje od vasi Št. Peter do Sotle je bilo
posejano z mrliči. Celi kupi ubitih so ležali ob
Sotli, kjer je danes Dobrinetov mlin. Pokolj se je
bil doigraval slučajno februarja, sicer bi bile iz-
bruhnile vsled smradu kužne bolezni.

Kmetje iz bližnje okolice bojišča so bili tako
preplášeni, da se niso upali niti v bližino, kaj še-
le, da bi se bili lotili pokopavanja žrtev gosposke
podivjanosti.

Grad Kunšperg, ki je zrl liki orel s svojega

12

zvišenega mesta na bojišče, je bil tedaj brez pra-
vega najemnika in oskrbnika. Lastniki gradu so
bili krški škofje, ki so dajali graščino v zakup
proti plačevanju najemnine. V dobi zadnje kme-
čke vstaje je bil Kunšperg brez tedaj običajne
močne roke. Kmetje iz kunšperške okolice po ve-
čini niso bili udeleženi pri puntu. Niso imeli za
vstajo pravega vzroka, ko pa ni vihtel že skozi
desetletja nobeden valpet biča nad njihovimi
hrbti in jih ni preoblagal s tlako ter desetino.

Sosed Kunšperga — hrvaški Cesargrad je
bil še nekaj časa po bitki 8. februarja v rokah
kmečkih puntarjev, ki so bili kmalu po izbruhu
pobune obglavili oskrbnika.

Štajersko in hrvaško območje s kmečko
krvjo prepojenega bojnega polja je bilo brez pra-
ve bližnje oblasti.

Št. Peter v Leskovcu tedaj ni bil samostojna
župnija, spadal je kot vikarijat pod pilštajnsko
materino faro. Zadnji šentpeterski vikar Mihael
Feistricer je bil odstavljen leta 1570. Stolni prošt
Tomaž Reutlinger opravičuje s stališča cerkvene
oblasti njegovo odstavitve, češ: ni hotel plače-

vico ostanka (280 hl) gre na letnik 1930. Stari letniki so torej že zelo redki in vsi trije veliki vinarski okoliši niso razstavili več kakor 529 hl letnika 1930, 517 hl letnika 1929 in 463 hl letnika 1928. Edino štrigovski okoliš je še tanol 110 hl letnika 1927 in 33 hl letnika 1921. Novih vin letnika 1931 leži torej največ in sicer 6921 hl; ta vina pa so tako prvovrstna, da bodo sigurno našla svojega kupca.

V imenovanih treh vinarskih okoliših je bilo razstavljenih in dano kupcem na razpolago 3949 hl mešanega blaga, 1619 hl šipona, 1539 hl laškega rizlinga, 247 hl renškega rizlinga, 84 hl modrega burgundca, 51 hl traminca, 30 hl rulandca, 254 hl muškatega silvanca, 18 hl veltlinca, 72 hl žlahtnine, 544 hl belega burgundca, 42 hl muškata in 105 hl silvanca.

Druga banovinska razstava v Ptujju dne 7. maja t. l. bo to zanimivo štatistiko glede razpoložljivih vin, po vinarskih okoliših, letnikih in sortah gotovo še izpopolnila in poglobila.

*

Kaj bomo letos novega nasadile v vrtu?

Same koristne rastline seveda. Predvsem si bomo nasadile »Novozelandsko špinačo« in sicer radi tega, ker nam daje skozi celo poletje hasek notri do pozne jeseni, ko jo opari slana. Rabi malo prostora, ker odščipavamo samo liste, katere rastlina vedno z nova poganja. Tako imamo z enkratno setvijo skozi celo leto mlado špinačo in vse bolj okusni so nje debelo-mesnati, temnozeleni listi, kakor blede tanki navadne špinače.

Le malo kje je videti novozelandsko špinačo v naših kmetskih vrtovih. Ali gospodinja, ki se enkrat prepriča o nje koristnosti in finem okusu, je ne bo hotela pogrešati v svojem vrtu.

Res, da seme počasi kali in je prve sadike težko vzgojiti, če je setev kasna.

vati davkov in niso našli pri njem ničesar, kar bi mu bili zarubili. Ne samo to, da ni sam odrajal, kar bi bil moral, še kmete je šuntal proti gosposki. Bil je pravi puntar nekaj let pred izbruhom kmečke vstaje. Odslovljenega Feistricerja, ki se je bil zatekel na Ogrsko, je nasledil šele leta 1595 vikar Gašper Demitrovič. Torej tudi duhovnika ni bilo, da bi bil poskrbel za krščanski pokop pobitih kmetov in vojakov. Vrane ter krokarji so opravljali skozi dva meseca posel pokopačev. Celi oblaki teh neprijaznih ptic so se pödili po ravni med Št. Petrom ter Sotlo, kjer so se mastili med hrapavo zapotegnjenim krakanjem, dokler niso preostale le še bele kosti in ni bilo razločiti kdo je bil puntar in kdo od graščakov plačani Kajn stare pravde.

Dne 9. februarja je bila poražena Gubčeva kmečka armada pri Stubici. Zmagovalci so se maščevali z nepopisno krutostjo nad še pri življenju preostalo kmečko rajo.

Od kmetov obglavljenega oskrbnika na Cesargradu ni nasledil dolgo časa nikdo. Cesargrad je bil pozidan na dobro zavarovani višini

DEKLE, NE LE PUŠELJC,

če hočeš, da bo fant ostal pri vojakiš pošten, kupi mu knjigo

»Moj tovariš«,

nabožna knjiga za fante vojake. Cena 16 Din, z zlato obrezo 20 D. Zastonj dobiš poleg knjigo

»Domoljubni pevec«,

Pošlji naročilo Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Potrpljenja je treba tukaj in predvsem pravočasno setev.

Najuspešnejša je jesenska setev meseca oktobra ali novembra. V dokaj solnčni legi prelopatimo gredico ter jo dobro pognojimo. Po sredini gredice potaknemo v razdalji 2 pedi po 2 do 3 semena. Seme kali zelo počasi. Šele majnika, morda šele začekom junija, bodo pribodle rastlinice na dan.

Sicer pa lahko sejemo tudi spomladi, začetkom marca. V majhne cvetlične lončke pripravimo močno a peščeno zemljo. V vsak lonček potaknemo 3—5 semenskih zrn ter postavimo na gorko, n. pr. na solnčno okno v topli sobi. Pridno zalivamo izključno samo z mlačno vodo. Tako na gorkem kalijo sicer zelo trdolupinasta semena dokaj kmalu tako, da dobimo koncem aprila do srede majnika že precej močne sadike. Ko se nam ni več bati mraza, presadimo te sadike z vso zemljo iz lončkov vred na prosto v že pripravljeno močno gnojeno zemljo v razdalji 2 do 3 pedi. Sadike presajene brez zemlje, v kateri so zrasle, se največkrat ne primejo. Zalivamo s prestano vodo. Ko so rastline že trdne, prerahljamo in oplejemo gredico. Pozneje pa bohotno zelenje itak vsak plevel zamori.

Da zemlja ne ostane do tedaj, ko se špinača razraste, neizrabljena, sejemo zgodaj spomladi na gredico, kjer smo potaknili že v jeseni špinačno seme, mesečno redkvico ali flance. Gredico, kamor hočemo posaditi spomladi sadike, pa obsejemo istotako z mesečno red-

kvico, ali pa nasadimo krog in krog rane kolerabice. Seveda bomo pazili, da špinačnih rastlin z redkvico vred ne popukamo oziroma ne populimo s flancami. Predno se špinača razraste, smo že vso redkvico populili in flance presadili.

Ta špinača ima debele, sočnate liste, katere odščipavamo in pripravimo kakor drugo špinačo. Poganjke odrežemo, čeravno potrebno, na dobro ped od štora. Tako imamo celo poletje tja do prve slane vedno svežo špinačo.

Ko jo opari v jeseni slana, pustimo rastlino mirno na svojem mestu. Po zimi ali zgodaj spomladi prelopatimo in gnojimo gredico, poravnamo zemljo in posejemo z redkvico. Če rastline nismo preveč obrezovali, bo več ko preveč semen v zemlji. Ko se prikažejo sadike in dorastejo, jih po potrebi premestimo bolj v sredino gredice, slabotnejše pa izrujemo.

Na ta način držimo špinačo 6—8 let na istem mestu.

Race

zahtevajo topel hlev in dovolj stelje. Ker spijo na tleh, ni treba, da je hlev visok, pač pa naj bo zračen in prostoren 1 m² za 4—5 rac. Kurnica ni pravi prostor za race, ker so tla navadno slabo nastlana, umazana in pada od zgoraj dol nesnaga po spodaj ležečih živalih.

Ker nesejo račke po noči ali zelo zgodaj zjutraj, največkrat kar sredi hleva brez vsakega gnezda, jih ni spustiti zgodaj na prosto, da ne trosijo jajc zunaj naokoli, kjer grede v zgubo. Kdo bo letal za racami in iskal jajca po travnikih ob potoku! Race naj ostanejo do 8. ali 9. ure v hlevu, da ostanejo jajca doma in ima gospodinja korist od svojih živali.

Na 3 do 4 race računamo 1 racmana. Jajca dve leti starih rac, katere vodi 1 leto star racman, so najboljše za valjenje. Stare race so tu in tam dobre valilke. V obče pa domača rasa nič kaj rada ne vali, ker nima prilike, živeti ta-

ter nekaj tednov v kmečkih rokah. Strahopetna gospoda se je bala baš na tej naravno utrjeni točki puntarske zasede. Od pobite kmečke vojke so bile pri Št. Petru le še obrane kosti, ko se je upal na ogled bojnega polja novi cesargrajski oskrbnik.

Na spomlad leta 1573, ko je bilo treba proratati obsovelsko polje in zaupati seme brazdam, so se podali kunšperški tržani in šentpeterski kmetje do koščtenih preostankov vojnih žrtev. Celi teden so zbirali po pašnikih ter njivah kosti, jih nalagali na vozove in jih odvažali na kup za obzidje krog podružne cerkve sv. Jakoba v Kunšpergu. Pod gradom Kunšperg je bil v dobi naše povesti na ravni nekak trg istega imena. Na sredi naselbine je stala z obzidjem obdana cerkev sv. Jakoba, ki je propadla dobrih sto let za tem. Cesar Jožef II. jo je zaprl in je bila kmalu podrta do tal. Danes je samo še videti sledove zidu, ki je obdajal svetišče.

Za cerkvenim zidom so izkopali globok skrupen grob. V njega so znosili kosti, jih zagrebli in skrili z njim pod črno zemljo zadnje ostanke

moskovski učenjaki so dognali, da je kit ležal že več milijonov let v svojem ledenem grobu.

Najvišja stavba na svetu.

V Newjorku so zgradili nov nebotačnik, ki je visok 380 m in je najvišja stavba na cellem svetu. Nebotačnik ima 102 nadstropja. Venčata ga zvezdna opazovalnica in stolp za pristajanje zrakovplovov. Ta nebotačnik sprajme 25 tisoč prebivalcev. V 23. nadstropju nebotačnika se zbirajo najodličnejše osebnosti gospodarskih krogov. Moderni babilonski stolp, katerega je zgradil človek.